

RAPPORT

Ruimtelijke onderbouwing Drijvend zonnepark Beilen

Klant: GroenLeven

Referentie: BG1754T&PRP1809110928

Status: 0.1/Definitief

Datum: 1 juli 2020

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Koggelaan 21
8017 JN ZWOLLE
Transport & Planning
Trade register number: 56515154

+31 88 348 65 00 **T**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Ruimtelijke onderbouwing
Drijvend zonnepark Beilen
Ondertitel:
Referentie: BG1754T&PRP1809110928
Status: 0.1/Definitief
Datum: 1 juli 2020
Projectnaam:
Projectnummer: BG1754-106
Auteur(s): Fabian Kruiper

Opgesteld door: Fabian Kruiper

Gecontroleerd door: Rinus Hoogeslag

Datum/paraaf: 1 juli 2020 RH

Goedgekeurd door: Rinus Hoogeslag

Datum/paraaf: 1 juli 2020 RH

Classificatie
Open

Disclaimer

Niets uit deze specificaties/drukwerk mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van HaskoningDHV Nederland B.V.; noch mogen zij zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor andere doeleinden dan waarvoor zij zijn vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor deze specificaties/drukwerk ten opzichte van anderen dan de personen door wie zij in opdracht is gegeven en zoals deze zijn vastgesteld in het kader van deze Opdracht. Het geïntegreerde QHSE-managementsysteem van HaskoningDHV Nederland B.V. is gecertificeerd volgens ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 en ISO 45001:2018.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Ligging plangebied	1
1.3	Procedure	2
1.4	Afstemming met andere procedures	2
1.5	Leeswijzer	2
2	Planbeschrijving	3
2.1	Huidige situatie	3
2.2	Toekomstige situatie	3
2.3	Geldend planologisch kader	8
3	Beleidskader	9
3.1	Rijksbeleid	9
3.2	Provinciaal beleid	11
3.3	Gemeentelijk beleid	13
3.4	Conclusies	13
4	Milieu- en omgevingsaspecten	15
4.1	Natuur	15
4.2	Landschappelijke inpassing	17
4.3	Bedrijven en milieuzonering	18
4.4	Reflectie en duisternis	18
4.5	Geluid	19
4.6	Water	19
4.7	Bodem	21
4.8	Klimaatadaptatie	22
4.9	Archeologie en Cultuurhistorie	23
4.10	Externe veiligheid	23
4.11	Luchtkwaliteit	24
4.12	Kabels en leidingen	24
4.13	Milieueffectrapportage	24
5	Uitvoerbaarheid	26
5.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	26
5.2	Economische uitvoerbaarheid	27

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Zandexploitatie Drenthe BV en GroenLeven zijn voornemens om een drijvend zonnepark van circa 16 MWp te realiseren op de zandwinplas 'de Mussels' gelegen aan de Beilervaart. Deze zandwinplas is gelegen ten westen van Beilen, het naastgelegen gronddepot is ontsloten via de weg 'De Mussels'. De opgewekte energie van het drijvende zonnepark is onder meer bedoeld voor eigen gebruik op de locatie. Daarmee draagt het project bij aan de reductie van CO₂-uitstoot op deze locatie. Ook kan mogelijk elektriciteit worden geleverd aan het elektriciteitsnet of grootgebruikers in de omgeving.

Met dit drijvende zonnepark kunnen circa 4.000 huishoudens van elektriciteit worden voorzien. Hiermee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de duurzaamheidsambities van de gemeente Midden-Drenthe. De ontwikkeling van een drijvend zonnepark is niet mogelijk binnen de kaders van het geldende bestemmingsplan. Er wordt daarom een omgevingsvergunning aangevraagd voor het tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor een periode van 30 jaar. Ten behoeve van deze aanvraag omgevingsvergunning dient een goede ruimtelijke onderbouwing te worden opgesteld, deze rapportage voorziet hierin.

1.2 Ligging plangebied

Ten oosten van de zandwinplas ligt de A28 ter hoogte van afslag 30 (Beilen), aan de overzijde van de A28 ligt Beilen. Aan de noordzijde wordt de plas begrensd door de Beilervaart, ten westen en ten zuiden van de zandwinplas is een open akkerbouw landschap te vinden. De totale oppervlakte van de plas bedraagt circa 21 hectare, een deel van de plas is nog in gebruik voor zandwinning. Het verwerken van het gewonnen zand wordt gedaan bij het naastgelegen zanddepot. Het drijvende zonnepark zal worden gerealiseerd in de kadastrale gemeente Beilen, op de percelen sectie V 1107 en 1079.

Figuur 1.1: Overzichtkaart ligging zandwinplas (rode ster, bron: Globespotter)

1.3 Procedure

Aanvragen om afwijking van een bestemmingsplan worden aangemerkt als een aanvraag om een omgevingsvergunning (ook wel projectomgevingsvergunning genoemd). Bij omgevingsvergunningen wordt onderscheid gemaakt tussen een 'reguliere' en een 'uitgebreide' procedure.

Voor het zonnepark zal van het bestemmingsplan worden afgeweken voor een periode van 30 jaar. Hiervoor wordt een uitgebreide voorbereidingsprocedure op grond van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3° Wet algemene bepalingen omgevingsrecht doorlopen. Daarbij wordt de gemeenteraad gevraagd een 'verklaring van geen bedenkingen' af te geven. In het kader van de uitgebreide voorbereidingsprocedure voor het planologisch afwijken van de geldende bestemmingplannen moet aangetoond worden dat sprake is van 'een goede ruimtelijke ordening'. Onderhavig rapport voorziet daarin.

1.4 Afstemming met andere procedures

Vooruitlopend op de uitgebreide voorbereidingsprocedure is op grond van de 'kruimelregeling' (artikel 4 van bijlage II Besluit omgevingsrecht) door het college van burgemeester en wethouders reeds een omgevingsvergunning voor het zonnepark verstrekt. Daarmee kan alvast met de bouw begonnen worden en mag maximaal 10 jaar van het bestemmingsplan worden afgeweken.

Naast de onderhavige procedure voor het handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening wordt voor de aanleg van het zonnepark ook een omgevingsvergunning aangevraagd voor het onderdeel 'bouwen'. Conform het uitgangspunt van de Wabo wordt hiervoor één omgevingsvergunning aangevraagd.

Daarnaast is onderzocht of voor de aanleg van een drijvend zonnepark ook vergunningen nodig zijn in het kader van de Waterwet en de Wet natuurbescherming. Daaruit blijkt dat er een watervergunning aangevraagd moet worden. Dit is nader onderbouwd in hoofdstuk 4 van deze ruimtelijke onderbouwing.

1.5 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk volgt een beknopte omschrijving van de huidige en toekomstige situatie. Daarna komen de relevante beleidskaders op rijks-, provinciaal- en gemeentelijk niveau aan bod. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de relevante milieu- en omgevingsaspecten. Vervolgens komt in hoofdstuk 5 de uitvoerbaarheid (financieel en maatschappelijk) aan bod. In hoofdstuk 6 wordt ten slotte geconcludeerd of afwijken van het bestemmingsplan aanvaardbaar is.

2 Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Kenmerken van het gebied

Figuur 2.1: Overzichtskaart plangebied

Het plangebied wordt aan de oostkant begrensd door het zanddepot van Zandexploitatie Drenthe BV, hier wordt het zand verwerkt om vervolgens getransporteerd te worden. Uitbreiding van de zandwinning vindt momenteel plaats in zuidelijke richting.

De huidige zandwinplas 'De Mussels' is grotendeels door een wal en houtopstanden afgeschermd. Het zicht vanuit de openbare ruimte en vanaf de wegen op de zandwinplas is daarmee zeer beperkt. Een drijvend zonnepark heeft daardoor nauwelijks impact op de landschappelijke kwaliteiten. Zie hiervoor paragraaf 2.2 en 4.2.

2.2 Toekomstige situatie

Energieakkoord voor duurzame groei

In september 2013 sloten meer dan 40 organisaties het Energieakkoord voor duurzame groei. Eén van de doelen is het vergroten van het aandeel van hernieuwbare energieopwekking (nu ruim 4%) naar 14% in 2020. Een verdere stijging van dit aandeel naar 16% is beoogd in 2023. Om dit te bereiken, is een tiental pijlers geformuleerd. Pijler 3 gaat over het stimuleren van decentrale duurzame energie, waaronder zonne-energie. In het Energieakkoord is aangegeven dat voor deze vorm vooral belemmeringen weggehaald moeten worden. Belemmeringen zijn onder meer (niet uitputtend) een goede ruimtelijke inpassing om belemmeringen bij vrijwaringsgebieden waar mogelijk weg te nemen, het actualiseren van bouwregelgeving aan een grotere inzet van hernieuwbare energie, het actualiseren van vergunningsprocedures gericht op snellere toepassing van innovaties en het verkorten van project doorlooptijden.

Kansen en ambities

GroenLeven wil met haar kernactiviteiten; het ontwikkelen en bouwen van zonneparken en leveren van energie, een bijdrage leveren aan de energietransitie. Dit plan voor een drijvend zonnepark van circa 16 MW draagt bij aan de capaciteit voor het opwekken van duurzame energie.

Zandexploitatie Drenthe BV kan na de realisatie van het drijvende zonnepark de duurzaam opgewekte zonne-energie toepassen bij het elektrificeren van materieel en apparaten. Daarmee kunnen zij ook hun CO₂-uitstoot reduceren.

Het plan

Het plan heeft betrekking op de realisatie van een drijvend zonnepark van circa 10 hectare, bestaande uit meerdere drijvende modules en een middenspanninginkoopstation op de wal. De modules kunnen als legostenen gekoppeld worden en worden in de bodem verankerd. Het zonnepark neemt ongeveer de helft van het wateroppervlak in beslag. Dat betekent dat de andere helft beschikbaar is voor ecologische functies.

Figuur 2.2: Zone waarbinnen drijvend zonnepark wordt gerealiseerd (rood) en beoogde uitbreiding (blauw)

Figuur 2.3: Lay-out van het drijvende zonnepark (bovenaanzicht).

Onderstaande foto's (figuren 2.4 en 2.5) geven een impressie van het drijvend zonnepark zoals dat eruit zal zien vanaf twee gezichtspunten.

Figuur 2.4: Impressie van het drijvende zonnepark op de zandwinplas, gezien vanaf de noordzijde. Bron: The Imagineers.

Figuur 2.5: Impressie van het drijvende zonnepark op de zandwinplas, gezien vanaf de oostzijde. Bron: The Imagineers.

Een enkele module heeft een opgesteld vermogen van circa 2,0 à 2,5 MW. Een module is opgebouwd uit drijvers met ieder een oppervlakte van 4,5 m bij 6,5 m. Centraal in de module wordt een betonnen bak geplaatst met een transformator. De hoogte van een module inclusief zonnepanelen bedraagt vanaf het water tussen 0,80 en 1,00 m.

80% van een zonneponton kan effectief gebruikt worden voor het opwekken van zonne-energie. De panelen worden opgesteld in een zuidopstelling of een oost-westopstelling met een hellingshoek van 10° tot 15°. Zie onderstaand voorbeeld van een oost-westopstelling. De panelen zijn ontwikkeld om langdurig boven open water te kunnen functioneren.

Figuur 2.6: Foto van een te realiseren zonneponton met oost-westopstelling

Figuur 2.7: Foto van een 'omvormerstraat' en transformatoren

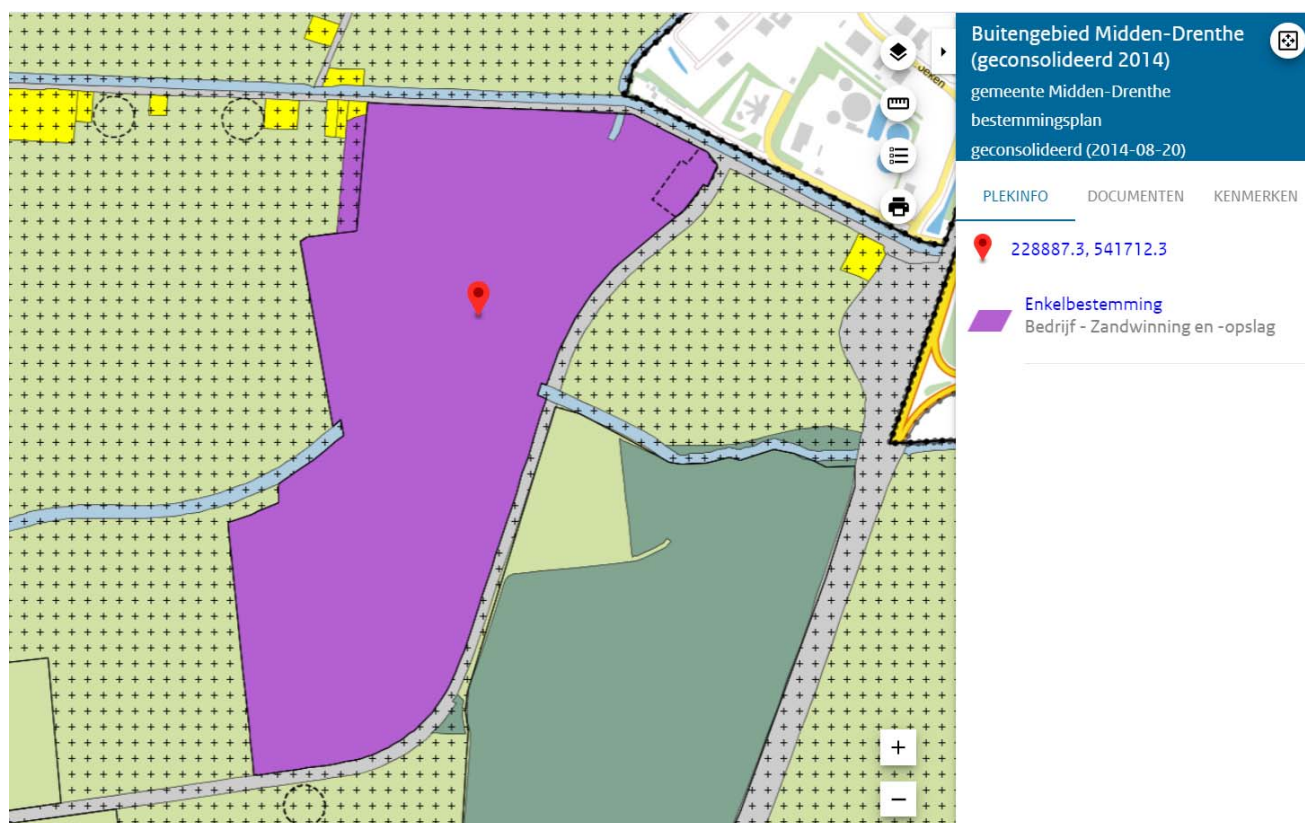
Op de wal wordt het middenspanninginkoopstation van de netwerkbeheerder geplaatst. De locatie is aangegeven in figuur 2.3. Ruimtelijk heeft het inkoopstation de uitstraling van een grote trafo (circa 3,55 m hoog en een oppervlak van circa 25 m²). De netwerkaansluiting geeft de mogelijkheid om de werkprocessen van de zandwinning te elektrificeren.

De totale capaciteit voor locatie 'de Mussels' bedraagt circa 16 MWp. Dit is voldoende om bijna 4.000 huishoudens van stroom te voorzien en is een alternatief voor 4 à 5 windturbines, afhankelijk van het type en de locatie waar deze worden geplaatst.

2.3 Geldend planologisch kader

Het drijvende zonnepark is geprojecteerd op een locatie waar het bestemmingsplan 'Buitengebied Midden-Drenthe' van kracht is, zoals vastgesteld op 20 augustus 2014. Voor het plangebied geldt de bestemming 'Bedrijf – Zandwinning en – opslag'. De aanleg van een drijvend zonnepark is niet in overeenstemming met deze bestemming.

De ontwikkeling van een drijvend zonnepark is niet mogelijk binnen de kaders van het geldende bestemmingsplan, het bestemmingsplan kent ook geen afwijkings- of wijzigingsbevoegdheden waarmee de ontwikkeling mogelijk gemaakt kan worden. Er wordt daarom een omgevingsvergunning aangevraagd om tijdelijk af te wijken van het bestemmingsplan, voor een periode van 30 jaar.

Figuur 2.8: Uitsnede verbeelding bestemmingsplan 'Buitengebied Midden-Drenthe'. Bron: ruimtelijkeplannen.nl.

3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De rol van de rijksoverheid in het ruimtelijke beleid voor nationale elektriciteitsvoorziening is gelegen in het zorgen voor voldoende ruimte voor een adequate infrastructuur. Energiezekerheid is een belangrijk economisch goed. De verdere integratie van de Europese energiemarkt maakt dat er een steeds groter beroep op internationale verbindingen wordt gedaan en hoogspanningsverbindingen mogelijk om uitbreiding vragen. Het Rijk wijst daarbij de tracés van hoogspanningsverbindingen (vanaf 220 kV) en locaties voor de opwekking van elektriciteit (vanaf 500 MW) aan en zorgt voor de inpassing hiervan. Het project valt hier niet onder, aangezien de totale capaciteit op circa 16 MWp is vastgesteld.

Het Rijk zet in op een transitie naar een duurzame, hernieuwbare energievoorziening en het geschikt maken van de elektriciteitsinfrastructuur op de langere termijn voor meer decentrale opwekking van elektriciteit.

In de Structuurvisie wordt aangegeven dat het aandeel van duurzame energiebronnen als wind, zon, biomassa en bodemenergie in de totale energievoorziening omhoog moet. De ambitie is dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie ver gevorderd is. Het is primair de taak van provincies en gemeenten om voldoende ruimte te bieden voor duurzame energievoorziening (zoals zonne-energie en biomassa). Het ruimtelijk rijksbeleid voor (duurzame) energie beperkt zich daarom enkel tot grootschalige windenergie op land en op zee, gelet op de grote invloed op de omgeving en de omvang van deze opgave. Voor andere energiefuncties is geen nationaal ruimtelijk beleid nodig, naast het faciliteren van ontwikkelingen door het aanpassen van wet- en regelgeving en het delen en ontwikkelen van kennis.

Voorliggend plan heeft betrekking op de ontwikkeling van een drijvend zonnepark. Het project levert daarmee een bijdrage aan de doelstelling van het rijksbeleid.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De borging van de uitspraken uit de SVIR heeft in juridische zin plaatsgevonden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). In het Barro zijn de verschillende nationale belangen vastgelegd die doorwerking moeten krijgen bij lagere overheden. Het gaat om de volgende nationale belangen: rijkswaardwegen, project Mainportontwikkeling Rotterdam, kustfundament, grote rivieren, Waddenzee en waddengebied, defensie, Ecologische Hoofdstructuur, erfgoederen van universele waarden, hoofdwegen en hoofdspoorwegen, elektriciteitsvoorziening, buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, primaire waterkeringen buiten het kustfundament en het IJsselmeer-gebied.

Het onderhavige project heeft geen betrekking op de voornoemde rijksbelangen. Het project is in overeenstemming met het rijksbeleid, zoals opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Daarin staat dat pas als herstructurering of transformatie van bestaand stedelijk gebied onvoldoende ruimte biedt om aan de ruimtevraag van het plan te voldoen, er sprake kan zijn van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Het begrip “stedelijke ontwikkeling” is daarbij als volgt gedefinieerd: “ruimtelijke ontwikkeling

van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.”

Afweging

Een zonnepark betreft geen stedelijke functie in de zin van de ladder voor duurzame verstedelijking, zoals hiervoor genoemd. De uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 februari 2015 (201400570/1/R6) bevestigt dat functies die niet onder begripsbepaling zijn genoemd en ook niet in de handreiking zijn genoemd, niet als verstedelijking worden aangemerkt. Daarbij merkt de Afdeling op dat de strekking van de regeling gericht is op het tegengaan van leegstand. Het zonnepark leidt niet tot leegstand elders. De ladder van duurzame verstedelijking is op dit project niet van toepassing.

Energieakkoord voor duurzame groei

In het energieakkoord is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het energieakkoord biedt een perspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Hiervoor zijn de volgende hoofddoelen geformuleerd:

- een besparing van energieverbruik met gemiddeld 1,5%;
- 100 PJ energiebesparing in 2020;
- een toename van het aandeel duurzame energie naar 14% van het totale jaarverbruik in Nederland in 2020 met een doorgroei naar 16% in 2023;
- het creëren van ten minste 15.000 voltijdsbanen binnen de duurzame energiesector.

Deze doelen zijn uitgewerkt in verschillende pijlers. Voor de ontwikkeling van het zonnepark zijn vooral pijler 2 'Opschalen hernieuwbare energieopwekking' en pijler 3 'Stimuleren van decentrale duurzame energie (DDE)' van belang. In het energieakkoord wordt uitgegaan van een opwekking van 186 PJ energie uit hernieuwbare energiebronnen. Om te komen tot deze energieopwekking zijn verschillende vormen van energieopwekking nodig: wind, biomassa en zon. Momenteel bedraagt het aandeel zonne-energie minder dan 1% van de totale energievraag. Het onderhavige project levert daarom een belangrijke bijdrage aan de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 16% van duurzaam opgewekte energie in het totale Nederlandse energieverbruik in 2023.

Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 is het Klimaatakkoord door de minister van Economische Zaken en Klimaat aan de Tweede Kamer aangeboden. Het centrale doel van dit Klimaatakkoord is “het terugdringen van de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% ten opzichte van 1990”. Het Klimaatakkoord bevat afspraken voor vijf sectoren: elektriciteit, gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik, mobiliteit. Voor elektriciteit is afgesproken dat in 2030 70% van het totale gebruik uit hernieuwbare bronnen afkomstig moet zijn. Daarbij wordt uitgegaan van 35 TWh hernieuwbaar opgewekte stroom op land. Bij 'stroom op land' krijgt de regio een grote rol. Er zijn dertig regio's benoemd die elk uiterlijk eind 2021 een Regionale Energie Strategie (RES) moeten opstellen. De gemeente Midden-Drenthe is onderdeel van de regio 'Drenthe', dat samenvalt met de provincie Drenthe. In de RES wordt aangegeven hoe de energietransitie gestalte krijgt. Daarbij moeten de volgende vier ruimtelijke principes worden meegenomen:

1. Streef naar zuinig en (zoveel mogelijk) meervoudig ruimtegebruik.
2. Breng vraag naar en aanbod van hernieuwbaar opgewekte elektriciteit zoveel mogelijk dicht bij elkaar.
3. Combineer opgaven en ga indien nodig over tot uitruilen en herbestemmen.
4. Sluit zo goed mogelijk aan bij gebied specifieke ruimtelijke kwaliteit.

In aanvulling op deze principes geeft het Klimaatakkoord aan dat bij de totstandkoming en inpassing van hernieuwbare elektriciteit, de impact op natuur en landschap integraal moet worden meegewogen.

Specifieke aandacht wordt gevraagd voor mogelijkheden om natuurelementen te creëren en ecologische knelpunten op te lossen.

Voorliggend plan voor 'de Mussels' voldoet aan de vier ruimtelijke principes die in het Klimaatakkoord benoemd zijn. Door zandwinning en zonnepark te combineren ontstaat er meervoudig ruimtegebruik, zonder dat dit leidt tot een nieuwe ruimteclaim binnen het buitengebied (punt 1 en 3). Daarnaast zal de opgewekte elektriciteit, zoals gezegd in hoofdstuk 1, gebruikt worden om de zandwinning zelf te verduurzamen. Ook andere bedrijven uit de regio kunnen meeprofiteren (punt 2). De landschappelijke inpassing is zodanig dat het zonnepark vanuit de omgeving niet of nauwelijks zichtbaar is. Het zonnepark heeft daardoor een beperkte invloed op de ruimtelijke kwaliteit van de zandwinplas en de directe omgeving.

3.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie provincie Drenthe

Het omgevingsbeleid van de provincie Drenthe is sinds 2010 vervat in de Omgevingsvisie met de bijbehorende Omgevingsverordening. Nieuwe inzichten en ontwikkelingen in Drenthe hebben geleid tot verschillende aanpassingen van de Omgevingsvisie Drenthe. De meest recente actualisatie van de Omgevingsvisie is op 3 oktober 2018 vastgesteld.

De missie uit de Omgevingsvisie is het koesteren van de Drentse kernkwaliteiten en het ontwikkelen van een bruisend Drenthe passend bij deze kernkwaliteiten. De kernkwaliteiten zijn rust, ruimte, natuur en landschap, oorspronkelijkheid, noaberschap, menselijke maat, veiligheid en kleinschaligheid (Drentse schaal). In de Omgevingsverordening zijn deze kernkwaliteiten doorvertaald als archeologie, aardkundige waarden, cultuurhistorie, landschap, rust, en natuur.

Om de missie te bereiken, wil de provincie vier robuuste systemen ontwikkelen. Deze vier systemen zijn: het sociaal-economisch systeem, het watersysteem, het landbouwsysteem en het natuursysteem. Binnen deze systemen staat de ontwikkeling van de hoofdfunctie (respectievelijk wonen en werken, water, natuur en landbouw) voorop. Een robuust systeem wil zeggen dat een verstoring als gevolg van een ontwikkeling geen significante gevolgen heeft voor het functioneren van het systeem.

Daarnaast is voor het bereiken van de missie de ruimtelijke kwaliteit van belang. De provincie wil ontwikkelingen stimuleren die een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit. Deze kwaliteit zit voor de provincie in het zorgvuldig gebruikmaken van de ruimte, het behouden en waar mogelijk versterken van de kernkwaliteiten en het waarborgen van de kwaliteit van het milieu en de leefomgeving.

Kernkwaliteiten

Ter plaatse van het plangebied is sprake van de volgende kernkwaliteiten:

- Aardkundige waarden
- Landschap
- Cultuurhistorie
- Archeologie

Ten aanzien van de kernkwaliteit 'Aardkundige waarden' is sprake van een generiek beschermingsniveau. In deze gebieden worden ontwikkelingen alleen toegestaan als aardkundige kwaliteiten en kenmerken worden behouden.

Met betrekking tot de kernkwaliteit 'Landschap' ligt het plangebied in de landschapstypen 'esdorpenlandschap' en 'beekdal'. Provinciaal beleid voor deze landschapstypen is gericht op het behoud van de open ruimte en het versterken van esrandbeplanting. Het is daarnaast gericht op het behoud van het onbebouwde karakter en het versterken van karakteristieke beekdal(rand)beplanting.

Ten aanzien van de kernkwaliteit 'Cultuurhistorie' geldt voor het plangebied dat het gelegen is in een gebied waarvoor geldt dat het beleid gerespecteerd moet worden. Er zijn geen hoge cultuurhistorische waarden van toepassing waarvoor geldt dat ontwikkelingen alleen onder voorwaarden zijn toegestaan.

Met betrekking tot de kernkwaliteit 'Archeologie' geldt voor het grootste deel van het plangebied verwachtingsniveau 4. Dit betekent dat bij bodemingrepen de verwachtingswaarde getoetst moet worden door uitvoering van onderzoek.

Zonne-energie

De provincie Drenthe heeft de doelstelling om in 2020 151 TJ aan elektriciteit te produceren door middel van zonne-energie. Tegelijkertijd wil de provincie de ruimtelijke kwaliteiten van het Drentse landschap waarborgen, daarom is een ruimtelijk kader opgesteld voor de grootschalige ontwikkelingen op het gebied van zonne-energie.

Voor opstellingen van zonnepanelen op de grond hanteert de provincie een 'Ja, mits'-benadering. Daarnaast moet bij zonneparken sprake zijn van een combinatie met andere functies en/of op gebiedsniveau tot integrale meerwaarde leiden. Het behoud van biodiversiteit en bodemkwaliteit zijn aspecten die ook meewegen. Als voorbeelden van de combinatie met andere functies of het behalen van meerwaarde voor andere provinciale doelen en belangen zijn ook zandwinplassen en andere (geïsoleerde) waterlichamen als voorbeeld benoemd. De ontwikkeling van een drijvend zonnepark op de zandwinplas in Beilen sluit aan op dit voorbeeld.

Bij de realisatie van zonneparken wil de provincie een balans tussen zonnepark en landschap, omdat de provincie de afwisseling van het landschap en de herkenbaarheid van de landschapstypen wil behouden, inclusief de natuurlijke en cultuurhistorische aspecten. Dit is bij de ontwikkeling van het drijvende zonnepark het geval, aangezien de aanwezige kernkwaliteiten met het project niet significant worden aangetast.

Provinciale Omgevingsverordening Drenthe

De Omgevingsvisie is doorvertaald naar de Provinciale Omgevingsverordening (POV), voor zover het planologisch relevante aspecten betreft. De geactualiseerde POV is op 3 oktober 2018 vastgesteld.

Ten aanzien van zonne-energie is in artikel 2.24 van de Omgevingsverordening opgenomen dat een ruimtelijk plan kan voorzien in de realisatie van zonnepark mits:

- dit gebeurt op een wijze die passend is binnen het landschap, en;
- er sprake is van een combinatie met andere functies, en/of er sprake is van een meerwaarde voor andere provinciale doelen en belangen;
- geborgd is dat op de gebruikte locatie de installatie(s) na uit gebruik name worden verwijderd.

De in het plangebied aanwezige kernkwaliteiten worden met het project niet significant aangetast aangezien de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden behouden blijven. Er is daarmee sprake van een plan dat passend is binnen het landschap. Daarnaast is sprake van een combinatie met een andere functie aangezien de natuurwaarden in het gebied behouden blijven. De effecten op natuur, landschap en archeologie zijn nader uiteengezet in paragraaf 4.1, 4.2. Tenslotte kan de gemeente in de omgevingsvergunning opnemen dat het zonnepark na uit gebruik name verwijderd zal worden.

3.3 Gemeentelijk beleid

Beleid grondgebonden zonnepanelen

De gemeente Midden-Drenthe wil de duurzaamheidopgave aanpakken en heeft daarbij een belangrijke rol weggelegd voor zonnepanelen. De gemeente heeft daarom in 2016 het 'Beleid grondgebonden zonnepanelen' vastgesteld. Met dit document wil de gemeente verschillende beleidsdoeleinden afwegen voor initiatieven van grootschalige zonne-energie opwekking. De initiatieven kunnen in categorieën worden ingedeeld:

- Initiatieven op locaties met bestaande bouw mogelijkheden;
- Initiatieven op locaties waar nu geen bouw mogelijkheden zijn.

Bij voorkeur worden initiatieven uitgevoerd binnen de bebouwde kom, indien nodig kunnen daar uitzonderingen op worden gemaakt.

In dit beleidsdocument wordt het VAM-terrein in Wijster als voorbeeld genoemd van een gebied dat bedoeld is en bestemd is als bedrijventerrein waar nog voldoende ruimte is voor het plaatsen van zonnepanelen. Ook de zandwinplas betreft een locatie die bestemd is als bedrijventerrein en waar de komende jaren nog actief bedrijfsactiviteiten plaatsvinden. Naast deze bedrijfsactiviteiten is voldoende ruimte aanwezig voor de plaatsing van drijvende zonnepanelen, zonder dat dit leidt tot een wijziging van de gebruiksmogelijkheden.

Een goede ruimtelijke ordening is belangrijk voor ieder initiatief, daarom heeft de gemeente een aantal criteria opgesteld waarop het initiatief wordt getoetst. Deze toetsing (o.a. aan beleid en omgevingsaspecten) is uitgewerkt in deze ruimtelijke onderbouwing.

Coalitieakkoord 2018-2022

In het coalitieakkoord 'Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe' vormt duurzaamheid een belangrijke pijler. In dit akkoord is benoemd dat de gemeente voluit gaat voor duurzaamheid en dat de gemeente er voor wil zorgen dat de veranderingen in het klimaat worden opvangen. De komende periode moet en wil de gemeente een grote stap vooruit zetten. Op weg naar een duurzaam Midden-Drenthe: klimaatneutraal en energieneutraal.

De aanpak van de gemeente als het gaat om de realisatie van zonneparken is gewijzigd doordat er veel aanvragen op de gemeente zijn afgekomen. Deze aanvragen wil de gemeente verstandig afwegen. Daarom wordt over plannen voor zonneparken geen besluit genomen; "Want een zonnepark betekent nogal wat voor de omgeving. En als het er ligt, kun je het niet zomaar weer weghalen." Voor een drijvend zonnepark is dit echter niet het geval. De impact op de omgeving hiervan is beperkt, en een drijvend zonnepark is weg te halen door de panelen van het water te halen of te verplaatsen op het water.

Verder is bij de ontwikkeling van een drijvend zonnepark sprake van een dubbelfunctie (zandwinning en energieopwekking). Hierdoor leidt de aanleg niet tot een verlies van landbouwgrond of verlies van andere vormen van grondgebruik. Daarnaast is ook de impact van drijvende zonneparken op het landschap door de lagere hoogte (max 1 m) veel beperkter dan bij zonneparken op land. De redenen om geen besluit meer te nemen op aanvragen voor zonneparken, zoals benoemd in het coalitieakkoord, zijn dan ook niet van toepassing voor drijvende zonneparken.

3.4 Conclusies

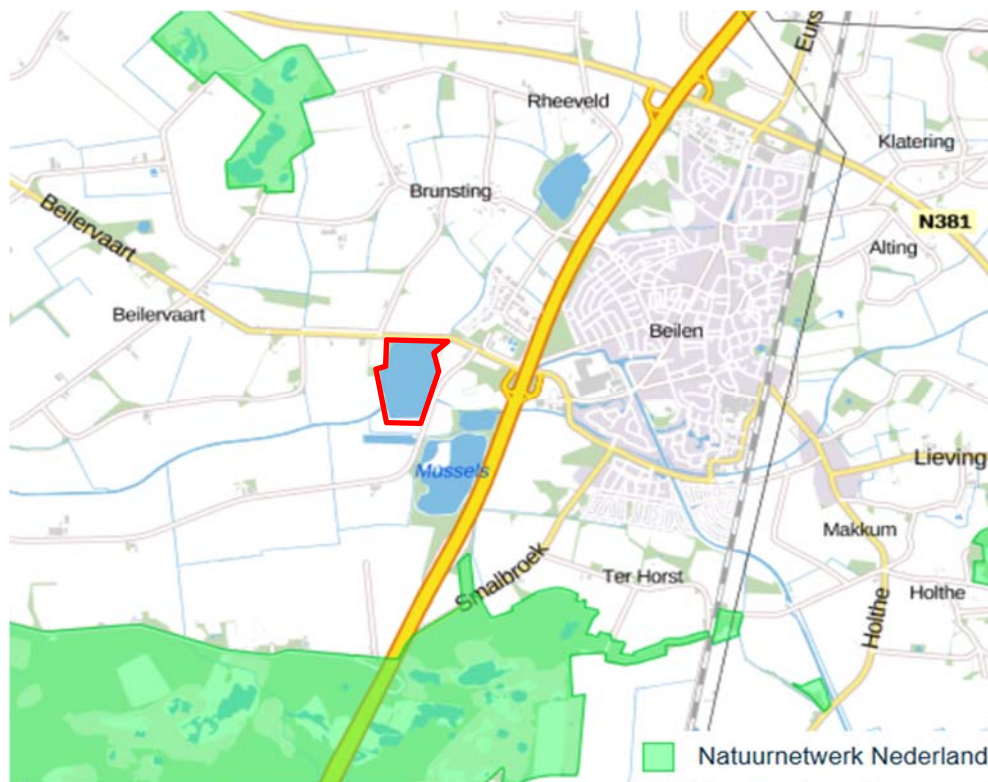
De ontwikkeling van een drijvend zonnepark draagt bij aan het bereiken van provinciale en gemeentelijke doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie. In dit beleid wordt de voorkeur gegeven aan zonneparken waarbij sprake is van meervoudig ruimtegebruik. Dit is bij het drijvende zonnepark op de

zandwinplas het geval. De beoogde ontwikkeling is daarmee in overeenstemming met de provinciale en gemeentelijke voorwaarden die aan de situering van zonneparken worden gesteld.

4 Milieu- en omgevingsaspecten

4.1 Natuur

Op basis van de kaart behorend bij de provinciale omgevingsverordening van de provincie Drenthe is in beeld gebracht welke natuurgebieden in of nabij het plangebied liggen. Hieronder is een uitsnede van deze kaart weergegeven.

Figuur 4.1: Kaart van het Natuurnetwerk Nederland (bron: provincie Drenthe)

Uit de overzichtskaart komt naar voren dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS). Het dichtstbijzijnde gebied dat onderdeel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland ligt 1,2 kilometer ten zuiden van het plangebied, dat ook voor een gedeelte is aangewezen als natura 2000-gebied (Dwingelerveld)

Om de uitvoerbaarheid van het project te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd door Royal Haskoning/DHV (zie bijlage 1). Uit deze inventarisatie blijkt dat geen ontoelaatbare negatieve natuureffecten te verwachten zijn van de realisatie van een drijvend zonnepark op de zandwinplas. Op populatieniveau is de zandwinplas niet van essentieel belang voor watervogels. Het is de verwachting dat het plangebied geschikt blijft als functioneel leefgebied voor de otter. Vanwege de grote diepte ter plaatse van het zonnepark, de lage productie en de inrichting die ervoor zorgt dat tussen de modules en tussen de panelen voldoende licht het wateroppervlak bereikt zal beschaduwning door het zonnepark niet leiden tot zuurstofloze omstandigheden.

In aanvulling op de ecologische inventarisatie is door RoyalHaskoningDHV een Natuurtoets uitgevoerd. Hiervan is verslag gedaan in het rapport 'Natuurtoets Zandwinplas Beilen in kader van de Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland' (20 maart 2020). Deze Natuurtoets onderstreept de eerdere conclusies. Negatieve effecten op beschermde gebieden of op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland worden uitgesloten. Door enkele mitigerende maatregelen kan ook worden voorkomen dat er negatieve effecten voor beschermde soorten optreden, waaronder voor

vleermuizen en broedvogels. Er zal gebruik gemaakt worden van een ecologisch werkprotocol en deskundige begeleiding om deze mitigerende maatregelen uit te voeren en daarmee te voorkomen dat er verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) overtreden worden. De slotconclusie van de Natuurtoets luidt dat er geen Wnb-vergunning in het kader van gebiedsbescherming noch een ontheffing in het kader van soortbescherming nodig is. Voor verdere details van dit onderzoek wordt verwezen naar de bijlagen.

Stikstofdepositie

Voor de aanleg van een zonnepark moet materiaal worden aangevoerd en worden mobiele werktuigen ingezet. Na 25 jaar wordt het zonnepark ontmanteld en afgevoerd. Bij de inzet van mobiele werktuigen en voertuigen is het verbruik van diesel bepalend voor de NOx-emissie. Er is een Aeriusberekening uitgevoerd om te beoordelen of deze emissie leidt tot een depositie van $> 0,00$ mol/ha/jr binnen Natura 2000-gebieden. Gerekend is met een worst-case scenario voor de installatie en ontmanteling van 17 MWp opgesteld vermogen. Uit de berekening volgt dat er geen depositie boven $0,00$ mol/ha/jr optreedt. Dit betekent dat er geen ontheffing in het kader van de Natuurbeschermingswet aangevraagd hoeft te worden en dat 'stikstof' dus geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van onderhavig plan. Het Aeriusrapport is als bijlage opgenomen.

4.2 Landschappelijke inpassing

De zandwinplas is grotendeels door houtopstanden afgeschermd en daardoor vanaf omliggende wegen of woningen nauwelijks zichtbaar. Alleen vanaf de weg 'De Mussels' aan de zuidzijde is er zicht op de plas. De inpassing kan worden afgeleid uit de luchtfoto en enkele aanzichten hieronder.

Figuur 4.2: Luchtfoto met fotolocaties, aanzicht noordoost en aanzicht zuidoost

Daarnaast hebben de panelen van het drijvende zonnepark een beperkte hoogte (1 meter), waardoor ze nauwelijks opvallen in het landschap. Zie ook de visualisaties die in figuur 2.4, 2.5 en 4.3 zijn opgenomen. Gezien deze omstandigheden wordt geconcludeerd dat de impact van het drijvende zonnepark op het landschap beperkt is.

Figuur 4.3: Impressie van het drijvende zonnepark op de zandwinplas, gezien vanaf de zuidoostzijde. Bron: The Imagineers.

4.3 Bedrijven en milieuzonering

Bedrijfsactiviteiten kunnen hinder veroorzaken door onaangename geuren, lawaai, stof, trillingen of drukke verkeersbewegingen. Het is daarom wenselijk dat bedrijfsactiviteiten of andere milieubelastende functies op een zekere afstand van woningen en andere hindergevoelige functies worden gesitueerd. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft hiervoor een handreiking opgesteld die gemotiveerd kan worden toegepast: de publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' (2009).

Drijvende zonnepanelen leiden niet tot hinder voor de omgeving. Wel wordt een inkoopstation geplaatst en worden in de drijvende modules transformatoren en omvormers geplaatst. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributie-bedrijven met transformatorvermogen tussen de 10 en 100 MVA'. De grootste richtafstand is die van geluid en bedraagt 50 meter. Voor de omvormers is de vergelijking gemaakt met de activiteit 'elektriciteitsdistributie-bedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 30 meter. In het voorliggende plan ligt de dichtstbijzijnde woning aan de Beilervaart nummer 9, op minimaal 100 meter ten noordwesten van het drijvende zonnepark. Er kan daarmee ruim aan de richtafstanden worden voldaan, het is daardoor niet aannemelijk dat hinder ervaren kan worden van het drijvende zonnepark.

4.4 Reflectie en duisternis

Zonnepanelen worden vaak in verband gebracht met reflectie van licht. Moderne zonnepanelen hebben echter niet veel reflecties om de eenvoudige reden dat licht dat gereflecteerd wordt niet effectief is voor het opwekken van elektriciteit. Het percentage reflecties gaat om 3 à 5% bij een normale lichtinval. De reflecties (voor zover nog aanwezig) hangen daarbij af van de locatie (stand en hoogte spiegelend vlak) en de stand van de zon (moment van de dag en de tijd van het jaar). De hoek van de invallende lichtstraal bepaalt de hoek van de uitvallende lichtstraal. Hoe steiler de helling van de panelen, hoe groter de kans op hinder. Wanneer de panelen vrij vlak (35 graden of minder) worden opgesteld, gaat de reflectie veelal

omhoog. Dan is er voor de omgeving geen hinder door reflectie. Logischerwijs is achter de zonnepanelen (noordzijde) ook geen sprake van een spiegelen effect. De zonnepanelen op deze locatie zijn worden gerealiseerd in een hellingshoek van 10 tot 15 graden. Hinder door reflectie is bij de gekozen opstelling daarom niet te verwachten.

Met betrekking tot duisternis kan worden opgemerkt dat het project geen lichtuitstraling zal hebben, aangezien op het terrein geen sprake is van verlichting.

4.5 Geluid

Een zonnepark vormt een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Het zonnepark is een type A-inrichting. De inrichting valt daarmee onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit maar er is geen melding of omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu nodig. Op voorhand kan worden geconstateerd dat deze inrichting geen relevante geluidbelasting veroorzaakt. Specifiek geluidsonderzoek is dan ook niet aan de orde.

Vanwege de lage geluidproductie en de grote afstand tot omliggende woonbebouwing leidt het plan niet tot geluidshinder voor de omgeving.

Een zonnepark is geen geluidgevoelig object, waardoor onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder ook achterwege kan blijven. Het plan is wat betreft geluidshinder uitvoerbaar.

4.6 Water

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf te worden opgenomen. Deze waterparagraaf doet verslag van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie, dat wil zeggen voor het grondwater en het oppervlaktewater.

Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets: 'het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren (door de waterbeheerder), afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten'. Het plangebied valt binnen het beheergebied van Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD).

WDOD is in een vroegtijdig stadium geïnformeerd over het plan. Het waterschap heeft haar voorkeur uitgesproken voor bodemverankering. Verankering van het zonnepark aan de kades kan de onderhoudswerkzaamheden van WDOD bemoeilijken. Zoals aangegeven in hoofdstuk 2 zal er bodemverankering worden toegepast.

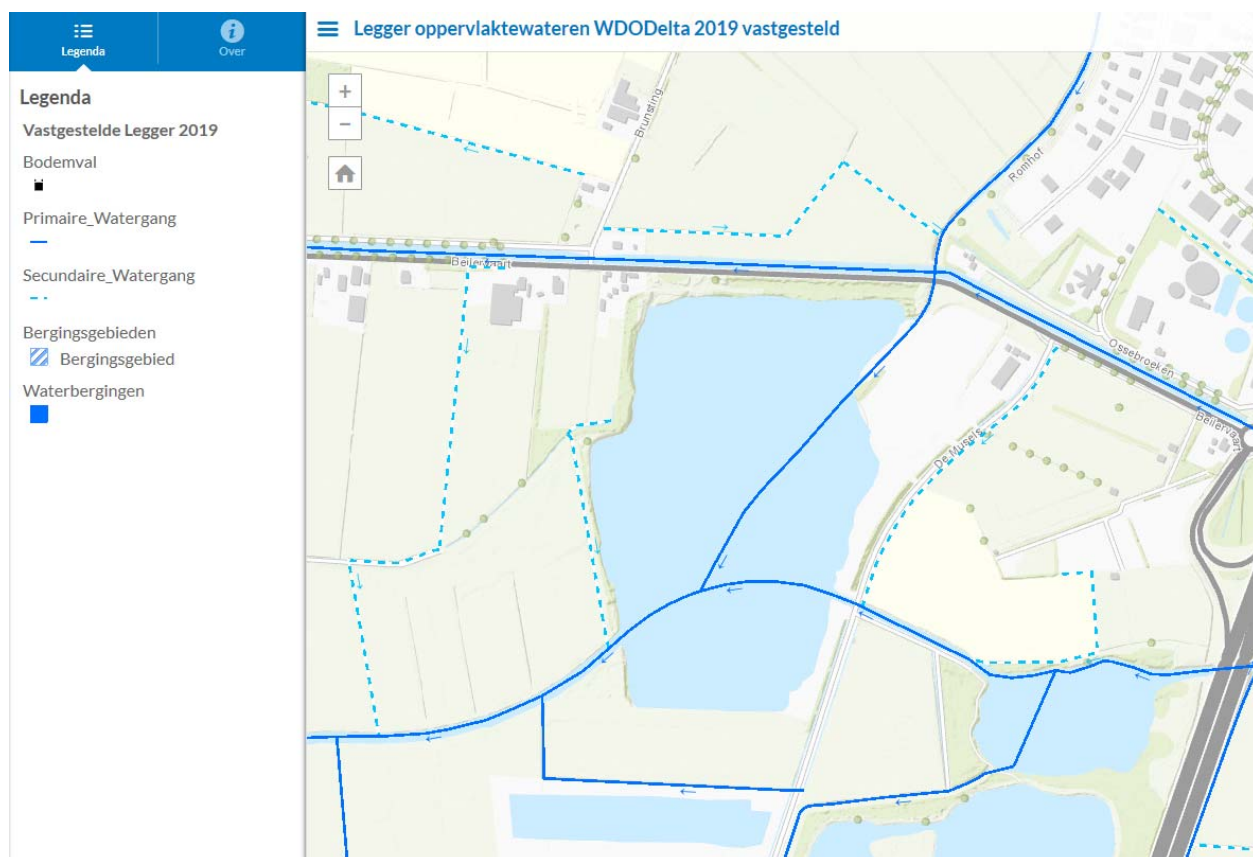
Ook is met het waterschap gesproken over het risico van bresvorming en bresvloeiingen. Op dit punt wordt verwezen naar bijgevoegde bresanalyse van Wiertsema & Partners. Daaruit blijkt dat de verankering van het zonnepark zowel in de aanleg- als gebruiksfase geen risicofactor vormt als daarvoor gerichte maatregelen worden genomen. Deze maatregelen worden door GroenLeven opgevolgd.

Op 30 januari 2019 is de digitale watertoetsprocedure doorlopen. Hieruit is naar voren gekomen dat de 'normale procedure' op dit planvoornemen van toepassing is. Het 'watertoetsdocument' en de standaardwaterparagraaf zijn opgenomen als bijlage.

Op 3 maart 2020 heeft waterschap WDOD een uitgangspuntennotitie aan de initiatiefnemer voorgelegd en bevestigd dat de 'normale procedure' op onderhavig planvoornemen van toepassing is. In het onderstaande zijn de belangrijkste uitgangspunten m.b.t. het watersysteem, de waterkwaliteit en het beheer/onderhoud vermeld. Daarbij is steeds aangegeven hoe het plan aan deze uitgangspunten voldoet.

Watersysteem

Het projectgebied wordt doorkruist door twee waterstaatswerken (primaire watergang WO-62_A en primaire watergang WO_NFFFFFF (zie figuur 4.4). Voor deze primaire watergangen ofwel A-watergangen geldt dat ze, gedurende gemiddeld 1 tot 2 dagen per jaar, 25 l/s moeten kunnen afvoeren. WDOD is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van A watergangen. In de uitgangspuntennotitie geeft het waterschap aan dat de aanleg van het drijvende zonnepark de functies van deze watergangen niet mag belemmeren. Er moet rekening worden gehouden met de Keur Waterschap Drents Overijsselse Delta. Op grond van artikel 3.1 van deze Keur is het verboden zonder watervergunning gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone. Het drijvende zonnepark bevindt zich in twee waterstaatswerken. Hiervoor moet dus een watervergunning worden aangevraagd bij WDOD.

Figuur 4.4: Leggerkaart. Bron: WDOD.

WDOD geeft in de uitgangspuntennotitie tevens aan dat A-watergangen van belang zijn in verband met een mogelijke toekomstige wateropgave. Dit betekent dat er plaatselijk peilfluctuaties binnen een bandbreedte van 1,5 meter kunnen optreden. Van belang is dat de verankering die wordt toegepast bij het zonnepark, deze speling kan opbrengen, zonder dat bij een lager peil het zonnepark hinderlijk (ten opzichte van beheer en onderhoud) uitwijkt door weersinvloeden.

Verwerking uitgangspunten watersysteem:

De initiatiefnemer vraagt een tijdelijke watervergunning voor 30 jaar aan vanwege de ligging van het drijvende zonnepark in de twee A-watergangen.

De gekozen verankering van het zonnepark is zodanig dat deze peilfluctuaties tot 1,5 m kan opvangen, zonder het beheer en onderhoud door het waterschap daarbij te hinderen. In het kader van de watervergunning zullen hierover, desgewenst, nadere afspraken worden gemaakt.

Waterkwaliteit

Voor het zonnepark mogen geen materialen worden gebruikt die een verontreiniging van het oppervlaktewater met zich meebrengen. Dit geldt zowel voor de bouw, constructie als de te gebruiken onderhoudsmaterialen/middelen. Metalen, zoals lood, koper of zink mogen niet gebruikt worden. Schoonmaakmiddelen mogen ook niet in oppervlaktewater worden geloosd.

De Beilerstroom (één van de eerder genoemde A watergangen) die de zandwinplas doorsnijdt, is onderdeel van een Kaderrichtlijn Waterlichaam (KRW). KRW heeft als doel om de waterkwaliteit en ecologie van het waterlichaam te verbeteren. Het waterschap heeft hiervoor bindende afspraken met de Europese Unie. De ontwikkeling van het drijvende zonnepark mag geen negatieve invloed hebben op het door het waterschap de behalen waterkwaliteitsdoel.

Verwerking uitgangspunten waterkwaliteit:

Er worden geen materialen gebruikt die het oppervlaktewater kunnen verontreinigen. Lood, koper of zink of andere verontreinigende materialen worden niet gebruikt. De zonnepanelen en bijbehorende constructies worden uitsluitend met water gereinigd.

De effecten van het zonnepark op de ecologie zijn uitgebreid onderzocht door Royal Haskoning DHV. Op dit punt wordt verwezen naar de rapportage 'Natuurtoets Zandwinplas Beilen in kader van de Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland' waarvan in paragraaf 4.1 verslag is gedaan. Daaruit blijkt onder meer dat alleen de diepere delen van de plas benut worden en dat de ruimte tussen de panelen ervoor zorgt dat er voldoende licht op het oppervlak blijft komen zodat er geen grote temperatuurverschillen of zuurstofloze omstandigheden ontstaan. Geconcludeerd wordt dat er met in achtname van een werkprotocol en deskundige begeleiding geen negatieve effecten te verwachten zijn op de plaatselijke ecologie cq. wettelijk beschermde soorten en gebieden. Desgewenst zullen met het waterschap in het kader van de watervergunning nadere afspraken over bescherming van de waterkwaliteitsdoelstellingen gemaakt worden,

Beheer en onderhoud

WDOD constateert dat met de gekozen verankering in de bodem er geen obstakels worden toegevoegd waardoor beheer en onderhoud wordt gehinderd.

Elk onderhoudswater heeft een goed bereikbare inlaadplaats voor de boot nodig en minimaal 1 losplaats ten behoeve van het maaisel per 100 m oeverlengte. Voor De Mussels geldt dat de onderhoudsboot aan de zuidzijde van het te realiseren zonnepark, obstakelvrij kan passeren van de ene zijde naar de andere zijde van het meer.

Verwerking uitgangspunten waterkwaliteit:

De initiatiefnemer neemt alle benodigde afstanden en oppervlaktes van WDOD in acht m.b.t. rijdend onderhoud vanaf de kant en varende onderhoud.

4.7 Bodem

Bodemvervuiling kan een rol spelen bij de totstandkoming van nieuwe ontwikkelingen. De tijd dat elke vervuiling moest worden aangepakt, ligt achter ons. Belangrijkste criterium hierbij is of de vervuiling zodanig is dat er sprake is van risico's voor gezondheid of milieu. In de praktijk blijken er vrijwel nooit risico's te zijn voor de gezondheid van mensen. Milieurisico's (verspreiding en ecologie) komen wel voor, maar meestal gaat het erom dat eventuele vervuilingen afstemming vereisen met bepaalde ontwikkelingen.

Op dit moment is er sprake van een omslag van saneren naar beheren. Daarom behoeven alleen de zogeheten 'ernstige vervuilingen' in meer of mindere mate aangepakt te worden. De maatregelen worden daarbij afgestemd op de functie. Het nationale bodembeleid is geregeld in de Wet bodembescherming (Wbb). Het doel van de Wbb is om te voorkomen dat nieuwe gevallen van bodemverontreiniging

ontstaan. Voor bestaande bodemverontreinigingen is aangegeven in welke situaties (omvang en ernst van verontreiniging) en op welke termijn sanering moet plaatsvinden. Hierbij dient de bodemkwaliteit tenminste geschikt te worden gemaakt voor de functie die erop voorzien is, waarbij verspreiding van verontreiniging zoveel mogelijk wordt voorkomen. Het beleid gaat uit van het principe dat de bodem geschikt dient te zijn voor de beoogde functie. De gewenste functie bepaalt als het ware de gewenste bodemkwaliteit.

Het zonnepark wordt gevormd door drijvende bouwwerken, waar geen personen verblijven. Er zijn geen grootschalige bodemingrepen aan de orde, waardoor grond moet worden afgevoerd of iets dergelijks. Ook wordt de waterbodem ter plaatse niet geroerd als gevolg van het plan. De kwaliteit van de (water)bodem staat daardoor de uitvoerbaarheid van de omgevingsvergunning niet in de weg.

4.8 Klimaatadaptatie

Het realiseren van een drijvend zonnepark op zandwinplas 'de Mussels' levert een belangrijke bijdrage aan klimaatadaptatie. Ten eerste fungeert het drijvend zonnepark als een opweklocatie van duurzaam en hernieuwbaar opgewekte elektriciteit, waarmee het bijdraagt aan het tegengaan van de uitstoot van broeikasgassen als CO₂. De ligging van het zonnepark op een wateroppervlak vergroot daarbij het rendement; de weerkaatsing van het water zorgt voor een hoger instalingsniveau van zonlicht.

Oppervlaktewateren, zoals zandwinplas 'de Mussels', dragen bij aan klimaatadaptatie doordat overvloedig hemelwater erin kan worden opgeslagen en vastgehouden. Zowel in tijden van droogte (wanneer de plas dient als reservoir) als in tijden van overvloedige neerslag. Doordat het zonnepark drijft, liggen ze altijd op het wateroppervlak en zijn ze niet gevoelig voor verhoging of verlaging van het waterpeil. en niet op land ligt, gaat de capaciteit van de zandwinplas om water in op te slaan niet verloren. Omdat de voorgenomen locatie een zandwinplas betreft, worden er daarbij bovendien geen belangrijke ecologische waarden geschaad.

4.9 Archeologie en Cultuurhistorie

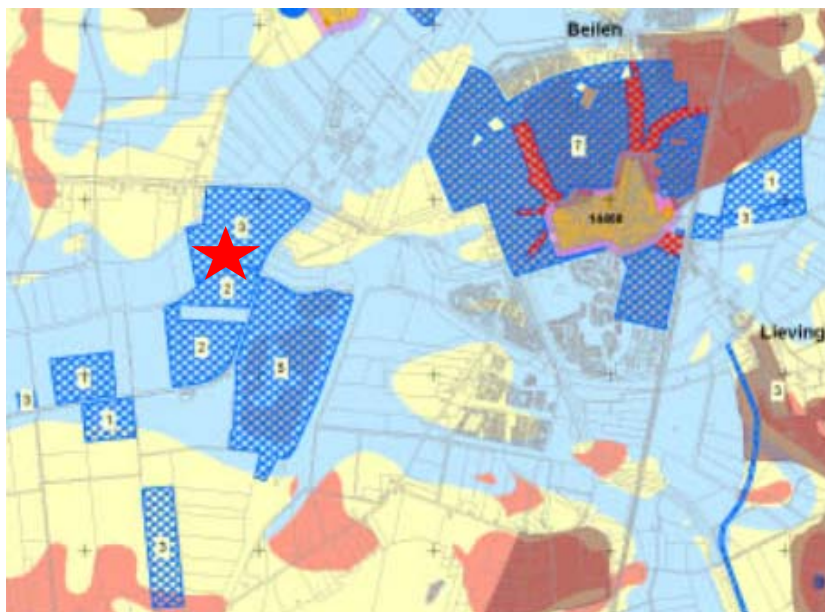
Archeologie

In de onderstaande archeologische beleids- en verwachtingskaart is weergegeven hoe groot de kans is op archeologische vondsten.

De gearceerde gebieden zijn gebieden die zijn verstoord door verschillende oorzaken; code 2 is vastgesteld door middel van ontgrondingsvergunningen en gebieden met code 3 zijn vastgesteld door middel van archeologisch onderzoek. Voor de verstoorde gebieden geldt een algemene vrijstelling van archeologisch onderzoek.

De lichtblauwe gebieden betreffen beekdalen, deze gebieden zijn aangemerkt als provinciaal belang, daarom zal vooraf contact opgenomen moeten worden met de provincie. Voor de beekdalen

geldt dat werkzaamheden met een oppervlakte van meer dan 1.000m² en een diepte van 30cm worden gekoppeld aan een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werk. Werkzaamheden kleiner dan 1000m² zijn vrijgesteld van archeologisch onderzoek.

Een drijvend zonnepark heeft geen grootschalige bodemingrepen. Alleen voor het verankeren van de drijvende pontons zullen verankeringspunten noodzakelijk zijn, hiervoor zullen enkele kleinschalige bodemingrepen nodig zijn. Aangezien het gebied reeds is verstoord, is voor deze bodemingrepen geen archeologisch onderzoek vereist.

Cultuurhistorie

Cultuurhistorie gaat over de geschiedenis van de gebouwde omgeving, de landschappen, tradities en de verhalen die erbij horen. Sinds 1 januari 2012 is de gemeente wettelijk verplicht om cultuurhistorische belangen mee te wegen in ruimtelijke vraagstukken. De ontwikkeling van het zonnepark is onderdeel van de menselijke ontwikkeling van de locatie die is ingezet door de realisatie van de zandwinplas. Het zonnepark mag vanuit een cultuurhistorische optiek daarin passend worden geacht.

Op de cultuurhistorische waardenkaart van de gemeente Midden-Drenthe is aan het plangebied geen waarde toegekend. De rechtgetrokken waterlopen van de Beilerstroom die ter weerszijden van de zandwinplas liggen, zijn wel op de waardenkaart vermeld. Deze waterlopen blijven buiten de planvorming voor het zonnepark.

4.10 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Een zonnepark is geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (er zijn geen personen aanwezig). Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde.

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). De GGD-en adviseren om ook bij andere bronnen van ELF-EM velden, zoals transformatoren, dit voorzorgsprincipe te hanteren. Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonnepark door de afstand van een zonnepark tot woningen en gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde woningen gebeurt dat hier niet. Ter vergelijking: voor een bovengrondse hoogspanningsleiding van 150 kV geldt een veiligheidsafstand van 80 m. In het voorliggende plan ligt de dichtstbijzijnde woning op een grotere afstand.

4.11 Luchtkwaliteit

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing).

Het project gaat in de gebruiksfase niet gepaard met verbranding van (fossiele) brandstoffen. Ook is er geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. Er vinden enkel verkeersbewegingen plaats in de aanlegfase. In de gebruiksfase vindt incidenteel verkeer plaats die samenhangt met het beheer en onderhoud van de zonneparken. Luchtverontreiniging is daardoor niet aan de orde. Het aspect luchtkwaliteit staat de realisatie van het zonnepark dan ook niet in de weg.

4.12 Kabels en leidingen

In de nabijheid van het plangebied bevinden zich geen hoofdtransportleidingen of hoogspanningskabels, daarmee vormen kabels en leidingen geen belemmering voor de uitvoering van dit plan.

4.13 Milieueffectrapportage

In bijlage C en D van het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten plan-m.e.r.-plichtig, project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Daarnaast moet het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, na gaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling.

Realisatie van projecten met zonne-energie worden niet in het Besluit milieueffectrapportage genoemd. Zonneparken staan als zodanig niet op de D-, of C-lijst. Wel zijn er twee activiteiten op de D-lijst waar zon onder lijkt te kunnen vallen:

- D9: Een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan
- D22.1: De oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water

Er is geen sprake van een landinrichting als bedoeld in de Wet inrichting landelijk gebied. De ontwikkeling van een zonnepark wordt niet onder categorie D9 geschaard, behalve in het geval dat een zonnepark onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject. Ook categorie D22.1 is niet van toepassing, aangezien er productie van elektriciteit, stoom en warm water nodig is, om hieronder te vallen. In dit geval is dus voor zonneparken geen vormvrije m.e.r. beoordeling nodig.

Gelet op de kenmerken van het project (zonnepark) en de aard van de milieueffecten (zeer beperkt), wordt geconcludeerd dat ook anderszins er geen aanleiding is voor het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling.

5 Uitvoerbaarheid

5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het ontwikkelen en bouwen van zonneparken heeft invloed op de omgeving. Een zonnepark wordt een nieuw onderdeel van de leefomgeving. Voor bewoners kan de impact variëren van een waarneming op enige afstand door er langs te wandelen, tot het wonen op korte afstand van een dergelijk park.

Voldoende draagvlak creëren is dan ook cruciaal.

De basis van het gemeentelijke beleid is het streven naar een goede verdeling van 'lusten' en 'lasten'. Door een deel van de opbrengsten in de omgeving terug te laten vloeien, kunnen de bewoners en belanghebbenden (financieel) meeprofiten van de lokaal opgewekte duurzame energie. Dit vergroot over het algemeen de maatschappelijke acceptatie. GroenLeven is bereid hiervoor te compenseren. Dit is mogelijk doordat GroenLeven beschikt over een SDE+ beschikking uit 2017. Op basis van een nieuwe SDE+ aanvraag (met een minder hoge vergoeding per opgewekte kwh) zijn de mogelijkheden voor compensatie veel beperkter.

Financiële participatie

GroenLeven biedt de mogelijkheid aan een lokaal energiefonds en/of energie coöperatie, om eigenaar te worden van het drijvende zonnepark. Hiermee komt het rendement over een lange periode, ten goede aan de omgeving. Dit is volledig in lijn met het klimaatakkoord.

Mocht dit echter niet slagen, dan wordt er een gebiedsfonds ingericht dat kan dienen als vliegwiel voor verdere verduurzaming van de gemeenschap. Het gebiedsfonds levert gedurende 15 jaar een financiële bijdrage.

Voor de omwonenden, in een straal van 750 meter, biedt GroenLeven de mogelijkheid om zonnepanelen en omvormer met korting aan te schaffen voor eigen, particulier gebruik.

Uitgebreide compensatie voor planschade

GroenLeven biedt bewoners volledige compensatie van de planschade (en niet vanaf 2% van de WOZ-waarde). De kosten van het planschadeonderzoek zijn eveneens voor rekening van GroenLeven.

Educatie

De scholen uit de omgeving kunnen met de bovenbouw leerlingen een bezoek brengen aan het project en zo kennis maken met de realisatie van een duurzaam energieproject.

Communicatie & betrokkenheid

Direct aanwonenden zijn geïnformeerd in de loop van 2018 en 2019. Op 3 Februari 2020 is er een openbare inloopbijeenkomst geweest voor belangstellenden in het Wilhelmina zalencentrum te Beilen. De uitnodiging is breed gedeeld via verschillende communicatiekanalen naar verschillende belangengroepen zoals de bewoners, buurtvereniging maar ook de gemeenteraad van Midden-Drenthe. Tijdens de avond waren er deskundigen op het gebied van ecologie, techniek en projectontwikkeling om de plannen toe te lichten.

In september komt er een nieuwsbrief uit, die toelichting geeft op de status van het project. Bij de feitelijk start van de bouw wordt er een project website gelanceerd, die de belangstellenden kunnen raadplegen om op de hoogte blijven voor de voortgang en om antwoorden te vinden op hun vragen of om contact te zoeken.

Kruimelprocedure

Zoals aangegeven in paragraaf 1.3 is voor het zonnepark reeds de zogeheten 'kruimelprocedure' doorlopen. In dat kader is een omgevingsvergunning verleend. Hiertegen is geen bezwaar aangetekend.

5.2 Economische uitvoerbaarheid

Er zijn geen gemeentelijke kosten (met uitzondering van de kosten voor het in procedure brengen van de omgevingsvergunning) aan het plan verbonden. De kosten die de gemeente maakt voor de procedure kunnen worden gedekt uit de leges.

Gelet op de aard en omvang van het planvoornemen kan een exploitatieplan achterwege blijven. De uitvoering van het planvoornemen en daarmee samenhangende kosten komen voor rekening van GroenLeven. GroenLeven zal hiervoor een overeenkomst voor "vrijwaring planschade" ondertekenen.

6 Conclusie

In voorliggende ruimtelijke onderbouwing is de voorgenomen bouw en het gebruik van het zonnepark getoetst aan het ruimtelijk beleid en het beleid en de normstelling ten aanzien van relevante sectorale aspecten. Uit de toetsing blijkt het volgende:

- De beoogde ontwikkeling is niet in strijd met het rijks-, provinciaal en gemeentelijk ruimtelijk beleid;
- De beoogde ontwikkeling past binnen de bestaande ruimtelijke en functionele structuur;
- De diverse omgevingsaspecten staan de uitvoering van het project niet in de weg;
- Er is sprake van een economisch uitvoerbaar project;
- Het project levert een bijdrage aan de ambities met betrekking tot het opwekken van duurzame energie.

Over het algemeen kan daarom gesteld worden dat het aanvaardbaar is ten behoeve van het voorgenomen project een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12 eerste lid onder a.3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht te verlenen, voor de ontwikkeling van een drijvend zonnepark voor een periode van 30 jaar.